

מלבי"ם מטות-מסעי

במדבר פרק לג, א-ב

(א) אֱלֹהֵי מִסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לְצַבְאֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: (ב)
וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל־פִּי ה' וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם:

מלבי"ם במדבר פרק לג

(א) אלה מסעי בני ישראל. כבר בארתי בארצות השלום (דרוש ב') שהטעם מה שהניע הקדוש ברוך הוא את ישראל במדבר ארבעים שנה ולא הכניסם לא"י תיכף, הוא כי יען שבמצרים השקעו מאד בטומאת מצרים ולא יכלו להטהר ממנה כמו שנראה ממה ששבו לסורם כמה פעמים במדבר, וע"כ הניעם במדבר ארבעים שנה וסבלו כמה תלאות ונבחנו בכמה בחינות ונצרפו צירוף אחר צירוף עד שהטהרו והחליפו שמלותיהם הצואים ולבשו בגדי קדש מדות הטהרה והקדושה כמ"ש אתם ראיתם את כל אשר עשה ה' לעיניכם בארץ מצרים וגו' ולא נתן ה' לכם לב לדעת וגו' עד היום הזה (ומצד זה הטעם) ואולך אתכם ארבעים שנה במדבר למען תדעו כי אני ה' אלהיכם. ונהג ה' עמהם כאשר יסדר הרופא לאיש אשר הוא דר תחת קו המשוה באזור החם ורוצה להעתיק מגורתו אל קצה צפון באזור הקר וראה הרופא שאם יעתיק עצמו פתאום מקצה אל הקצה יחלה וימות ויסדר לו סדר מהלכו ומסעו אל מחוז החפץ, להטות את דרכו מן החום הבוער אל הקרח הנורא בדרך סבובי, באופן שיעתיק טבעו ותכונתו ממדרגה למדרגה. וצוהו כמה יתעכב בכל מסע לפי התרחק המדינה מקו המשוה ולפי תכונת גופו כאשר ישער בחכמתו, עד שיורגל אחד אחד עם האויר הקר ולא יזיקנו. וזה הענין בעצמו היה הסבה למסעות האלה. ועז"א אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים. והלא היל"ל אלה מסעי ב"י אשר נסעו לארץ ישראל, שהנסיעה תאמר תמיד אל מה שאליו לא ממה שממנו, רק ר"ל שנסיעות האלה לא נוכל ליחסם אל מה שאליו שהיה כדי לכנס לא"י, שהיו יכולים לכנס לא"י בלעדי המסעות האלה, כמ"ש אחד עשר יום מחורב דרך הר שער, כמו שלא ניחס הסבובים והעכובים שיעשה הנוסע הנ"ל מאזור החם אל אזור הקר להליכה אל אזור הקר רק לנסיעה מאזור החם כי זה המכריחו לסבובים אלה, ובכ"מ שיתעכב שם נאמר שעשה יציאה והעתק מהאזור החם במה שהעתק טבעו אל הפכו, כן היה באלה מסעי בני ישראל שבכל מסע ומסע יצאו יציאה חדשה מארץ מצרים, ר"ל שהעתיקו א"ע מגלולי מצרים, וז"ש אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו ע"י המסעות האלה מארץ מצרים, ויען שיש הבדל בין מסעות כאלה המתיחסים אל הרופא שעל פיו יסע ויחנה לבין מסע אחרת שיתיחס אל האדם עצמו שיבחר הדרך הקרוב אל מחוז החפץ, לז"א כי המסעות האלה היו עפ"י ה' רופא הנפשות אשר סדר את המסעות האלה ביד משה ואהרן, ועז"א: